

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Asan/7/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017201438
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1017201438.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: BILLA s.r.o., so sídlom Bajkalská 19/A, Bratislava, IČO: 31 347 037, právne zastúpená: advokátska kancelária SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, proti žalovanej (sťažovateľke): Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, so sídlom Botanická 17, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 1675/2017 zo dňa 21. júna 2017, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovanej proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k.2S/200/2017-125 zo dňa 2. mája 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť o d m i e t a .

Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č.k. 2S/200/2017-125 zo dňa 2. mája 2018 postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovanej - Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky č. 1675/2017 zo dňa 21.06.2017 ako aj rozhodnutie Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Bratislava - mesto č.k. /222/16/497/2017-163 zo dňa 10.03.2017 a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že žalobkyni priznal právo na úplnú náhradu trov konania voči žalovanej. Krajský súd s poukazom na § 449 S.s.p. v rozsudku poučil účastníkov konania, že v konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ zastúpený advokátom, že kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom a že povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ (písm. b/), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

2. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote žalovaná kasačnú sťažnosť s odôvodnením, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.), a preto

žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Kasačnú sťažnosť v mene sťažovateľky spísal Prof. MVDr. P. B., DrSc.

3. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobkyňa namietala, že kasačná sťažnosť je podaná neoprávnenou osobou, nakoľko je podpísaná Prof. MVDr. P. B., DrSc. štatutárnym orgánom sťažovateľky, ktorý nemá vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Uviedla, že sťažovateľka mala súdu preukázať, že osoba, ktorá spísala, podpísala a podala kasačnú sťažnosť, je jej zamestnancom, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a bola na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie sťažovateľky pred kasačným súdom v tejto veci poverená osobitným poverením. Nakoľko podľa žalobkyne nie sú splnené podmienky ustanovené v § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p., kasačný súd by mal kasačnú sťažnosť odmietnuť. Na podporu svojho tvrdenia poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Sžfk/7/2018 zo dňa 27. júna 2018.

4. Následne sťažovateľka doručila krajskému súdu vyjadrenie, v ktorom uviedla, že výkon odborných právnych činností realizuje viacerými štátnymi zamestnancami vysokoškolského právnického vzdelania druhého a tretieho stupňa, ktorí právnú agendu, vrátane prípravy akýchkoľvek súdnych podaní zabezpečujú v rámci plnenia služobných úloh, a nie na základe osobitného poverenia alebo splnomocnenia. Takto spracované podania podpisuje štatutárny zástupca Prof. MVDr. P. B., DrSc. Ako vyplýva z kasačnej sťažnosti, táto bola spísaná štátnou zamestnankyňou JUDr. K. F., ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a podľa opisu činností štátnozamestnaneckého miesta okrem iného spracováva návrhy a podania na súdy a ostatné orgány činné v trestnom konaní. Sťažovateľka zároveň predložila dohodu o zmene štátnozamestnaneckého miesta, kópiu diplomu JUDr. K. F. o absolvovaní vysokoškolského štúdia v odbore právo, kópiu diplomu JUDr. K. F. o absolvovaní rigorózneho štúdia a opis štátnozamestnaneckého miesta „hlavný radca“.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ S.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p. a dospel jednomyselne k záveru, že kasačnú sťažnosť je nutné odmietnuť ako neprípustnú.

6. Podľa § 442 ods. 1 S.s.p. kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 (ďalej len „sťažovateľ“).

7. Podľa § 449 ods. 1 S.s.p. sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

8. Podľa § 449 ods. 2 S.s.p. povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

9. Podľa § 459 písm. d/ S.s.p. kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak neboli splnené podmienky podľa § 449.

10. Kasačná sťažnosť predstavuje osobitný opravný prostriedok majúci povahu mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý smeruje voči právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu. Jednou z procesných podmienok, za splnenia ktorých môže kasačný súd vo veci konať, je aj kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa v konaní pred kasačným súdom, pričom už samotná kasačná sťažnosť musí byť spísaná advokátom. Výnimkou zo splnenia uvedenej povinnosti sú prípady, ak sťažovateľ (resp. jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje) má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnych žalobách v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, a tiež ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

O tejto povinnosti musí byť sťažovateľ správnym súdom riadne poučený.

11. Zastúpenie sa v konaní pred kasačným súdom preukazuje písomne udeleným plnomocenstvom, z ktorého musí byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmä vôľa splnomocniteľa napadnúť rozhodnutie správneho súdu kasačnou sťažnosťou a dať sa v kasačnom konaní zastupovať zvoleným advokátom. V prípade uplatnenia výnimky v zmysle § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p. je sťažovateľ povinný preukázať, že jeho zamestnanec alebo člen, ktorý spísal kasačnú sťažnosť a bude za neho na kasačnom súde konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Túto skutočnosť sťažovateľ preukazuje poverením pre konkrétneho zamestnanca a dokladom o jeho vzdelaní.

12. Sťažovateľka v prejednávacom prípade nepodala kasačnú sťažnosť prostredníctvom splnomocneného advokáta, avšak tvrdí, že v konaní splnila podmienky ustanovené v § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p.. Uviedla, že štátni zamestnanci s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého a tretieho stupňa realizujú prípravu akýchkoľvek súdnych podaní v rámci plnenia služobných úloh, a nie na základe osobitného poverenia alebo splnomocnenia. S týmto tvrdením môže najvyšší súd súhlasiť do tej miery, že vo vzťahu zamestnávateľ - zamestnanec nie je potrebné osobitné poverenie na plnenie každej jednotlivej pracovnej úlohy, pričom spôsob plnenia pracovných, či štátnozamestnaneckých povinností je predmetom interných predpisov, vzájomnej dohody medzi zamestnancom a zamestnávateľom, resp. v niektorých prípadoch aj všeobecnej normatívnej úpravy. Vo vzťahu sťažovateľa navonok, v tomto prípade k súdu, však musí sťažovateľ rešpektovať platnú právnu úpravu, konkrétne v prípade podania kasačnej sťažnosti musí splniť podmienky uvedené v § 449 S.s.p.

13. Pokiaľ by si sťažovateľ neuplatnil výnimku podľa § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p., musel by splniť podmienku ustanovenú v § 449 ods. 1 S.s.p. a na podanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v kasačnom konaní by musel splnomocniť advokáta. Výnimka ustanovená v § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p. je síce výnimkou z povinného zastúpenia advokátom, nie je však oslobodením od povinnosti odborného právneho zastupovania v kasačnom konaní. Ustanovenie § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p. je potrebné vykladať v spojitosti s ustanovením § 449 ods. 1 S.s.p., a teda vysokoškolské právnické vzdelanie sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa, jeho zamestnanca alebo člena, ktorý za neho na kasačnom súde koná, je ekvivalentom odbornej erudície advokáta a má poskytovať záruku profesionálneho zastupovania sťažovateľa v konaní o kasačnej sťažnosti vyžadovanú zákonom. Rovnako, ako musí byť v konaní pred súdom preukázané splnomocnenie udelené advokátovi, musí byť tiež preukázaná skutočnosť, že kasačnú sťažnosť v mene sťažovateľa spísal (vypracoval) jeho zamestnanec alebo člen s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, resp. sám sťažovateľ s takýmto vzdelaním.

14. V prípade, že sa sťažovateľ riadi základným režimom podľa § 449 ods. 1 S.s.p., z kasačnej sťažnosti musí byť zrejmé, že ju spísal advokát a z predloženého plnomocenstva musí vyplývať vôľa sťažovateľa kasačnú sťažnosť podať a v konaní o nej sa dať konkrétnym advokátom zastúpiť. V prípade, že sťažovateľ uplatňuje výnimku podľa § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p., z kasačnej sťažnosti musí byť zrejmé, že ju spísal sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, zároveň je potrebné k podanej kasačnej sťažnosti pripojiť doklad o vyžadovanom právnickom vzdelaní a v prípade, že kasačnú sťažnosť spísal zamestnanec alebo člen sťažovateľa, musí byť relevantne preukázané, že ho sťažovateľ na takýto úkon poveril. Nie je pritom podstatná konkrétna formálna úprava takého poverenia, teda ani nazvanie takéhoto aktu výslovne poverením. Je však nevyhnutné, aby poverenie na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v kasačnom konaní jednoznačne vyplývalo z obsahu predloženej listiny. Je už na sťažovateľovi, akú konkrétnu formu, či pomenovanie si zvolí, podstatný je obsah tohto úkonu, jeho jasnosť a určitosť.

15. Kasačný súd musí konštatovať, že v prejednávacom prípade uvedené podmienky splnené neboli. Nemožno súhlasiť so sťažovateľkou, že z kasačnej sťažnosti vyplýva, že bola spísaná štátnou zamestnankyňou JUDr. K. F.. V kasačnej sťažnosti sa síce nachádza meno uvedenej zamestnankyne, avšak len v časti označenia podania spisovými značkami a dátumom, konkrétne je jej meno uvedené v kolónke „vybavuje/linka“, resp. v päte dokumentu je uvedená jej e-mailová adresa. Z textu samotnej kasačnej sťažnosti ani zo žiadneho dokumentu predloženého sťažovateľkou v kasačnom konaní

nevyplýva, že sa jedná o zamestnanca s požadovaným právnickým vzdelaním, ktorého sťažovateľka poverila spísaním kasačnej sťažnosti a konaním zaňho v kasačnom konaní. Zo spôsobu uvedenia mena zamestnankyne JUDr. K. F. v kasačnej sťažnosti by sa bolo možné domnievať, že sa jedná o akúsi kontaktnú osobu alebo osobu poverenú administratívnym spracovaním dokumentu, v každom prípade jej úloha pri vypracovaní kasačnej sťažnosti nie je zrejmá, a už vôbec nie je s určitosťou preukázané, že ide o osobu poverenú spísaním kasačnej sťažnosti. Rovnako nemôže najvyšší súd súhlasiť ani s argumentáciou sťažovateľky, že poverenie na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie sťažovateľky v kasačnom konaní vyplýva z opisu činnosti štátnozamestnaneckého miesta. Ide o všeobecnú náplň činnosti zamestnanca, nie o poverenie na zastupovanie v konkrétnom kasačnom konaní.

16. Kasačný súd si na tomto mieste dovoľí poznamenať, že sama sťažovateľka, ako orgán verejnej správy, dozerá na zverenom úseku verejnej správy nad zachovávaním právnych predpisov zo strany fyzických a právnických osôb, ktorým sú právne normy adresované, a vyvodzuje z porušenia týchto noriem zákonom určené následky. Preto by malo byť úplnou samozrejmosťou, že v prípade, keď sama sťažovateľka je v pozícii adresáta právnej normy, z ktorej jej vyplýva určitá povinnosť, bude takúto zákonnú povinnosť rešpektovať a preukázateľným spôsobom ju splní. Aj napriek tomu, že sťažovateľka o kvalifikovanom právnom zastupovaní v kasačnom konaní mala vedomosť tak z platnej právnej úpravy, ako aj z poučenia krajského súdu obsiahnutého v napadnutom rozsudku, v kasačnom konaní nepreukázala, že na spísanie kasačnej sťažnosti a konanie pred kasačným súdom poverila svojho zamestnanca s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa.

17. Najvyšší súd poukazuje v prejednávanej veci na to, že otázkou zastupovania správnych orgánov v kasačnom konaní a spísania kasačných sťažností ich zamestnancami sa už najvyšší súd zaoberal, pričom v uznesení sp.zn. 6Sžfk/7/2018 zo dňa 27. júna 2018, ktorým odmietol kasačnú sťažnosť podanú žalovaným orgánom verejnej správy, vyslovil, že „v prípade, ak by kasačný súd „povedal“, že pri aplikácii ust. § 449 ods. 2 písm. a/ SSP by nemusel kasačný sťažovateľ v pozícii správneho orgánu spĺňať zákonnú požiadavku zákonodarcu, aby kasačná sťažnosť bola spísaná advokátom (§ 449 ods. 1 veta druhá SSP), resp. osobou s právnickým vzdelaním v rézii právneho zastúpenia vlastným zamestnancom, dochádzalo by potom k procesným situáciám, že dokonca i v obdobných veciach a u obdobných správnych orgánov by musel jeden správny orgán, ktorý by nemal zamestnanca s právnickým vzdelaním druhého stupňa, dať sa zastúpiť v kasačnom konaní advokátom, ktorý by musel správne orgánu i spísať kasačnú sťažnosť, aby naplnil zákonnú požiadavku zákonodarcu. Druhý správny orgán, ktorý by zamestnával osobu s právnickým vzdelaním, by však v obdobnej veci nemusel vôbec spísať kasačnú sťažnosť týmto svojim zamestnancom a iba by po spísaní kasačnej sťažnosti (štatutárnym orgánom ako v danej veci) doložil správne orgánu ex post plnú moc pre svojho zamestnanca s právnickým vzdelaním na zastupovanie v kasačnom konaní. V prípade, že by kasačný súd pripustil tento právny dualizmus, znamenalo by to určitú procesnú diskrimináciu vo vzťahu k tým správne orgánom, ktoré nezamestnávajú osobu (osoby) s právnickým vzdelaním a sú „nútené“ nechať sa zastúpiť v kasačnom konaní advokátom vrátane spísania kasačnej sťažnosti. Takúto diskrimináciu medzi správne orgánmi v súvislosti s právnym zastúpením určite nechcel zákonodarca vytvoriť pri výklade a aplikácii ust. § 449 ods. 2 písm. a) v spojení s § 449 ods. 1 SSP. "

18. Stotožňujúc sa s názorom vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Sžfk/7/2018 zo dňa 27. júna 2018, poukajúc pritom na skutkové okolnosti prejednávanej veci, dospel kasačný súd k záveru, že v prejednanom prípade sťažovateľka nepreukázala splnenie zákonných podmienok podľa § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p., napriek riadnemu poučeniu sťažovateľky o povinnosti vyplývajúcej z § 449 ods. 1 a 2 S.s.p. Kasačný súd preto kasačnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 459 písm. d/ S.s.p. ako neprípustnú odmietol.

19. Sťažovateľka procesne zaviniła odmietnutie kasačnej sťažnosti, keď napriek riadnemu poučeniu nespĺnila povinnosť podľa § 449 S.s.p., preto kasačný súd podľa § 171 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. analogicky rozhodol tak, že žalobkyni priznal proti žalovanej (sťažovateľke) právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania. O výške tejto náhrady rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny

úradník.

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.